

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА АРХЕОЛОГІЇ, ЕТНОЛОГІЇ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету історії та
міжнародних відносин
/Віталій АНДРЕЙКО/

«30» червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРИЧНЕ ЗБРОСЗНАВСТВО

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	034 Культурологія
Освітня програма	Культурологія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Історичне зброєзнавство» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 034 Культурологія, освітньої програми «Культурологія».

Розробник: Гуцул В. М., к.і.н., доцент кафедри археології, етнології та культурології ФІМВ

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри археології, етнології та культурології

протокол № 11 від «9» червня 2023 р.

Завідувач кафедри Надія КЕРЕЦМАН

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин

протокол № 8 від «30» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Світлана МИШКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	3	4
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 3	6	7
	Лекції:	
	32	8
	Практичні (семінарські):	
	12	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	0	0
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	46	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: дати здобувачам систематизовані знання з історії розвитку зброї та її застосування. Забезпечити розуміння зброї, як продукту суспільного виробництва, що втілює останні технічні досягнення, є рушієм виробничих технологій та соціальних і політичних трансформацій, пам'ятником матеріальної культури та мистецтва, носія історичної інформації, необхідної при вивченні рівня розвитку суспільства, його матеріальної та духовної культури, соціально-економічних, політичних відносин.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних:

ЗК -1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК - 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК – 3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК - 4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК - 5 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахових:

ФК - 3 Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів;

ФК - 4 Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК - 5 Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни ОК 30 «Історичне зброєзнавство» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 07. «Стародавній світ: історія, людина, суспільство»,

ОК – 4 «Культура повсякдення»,

ОК 16. «Візуальна антропологія»

ОК 17. «Європейське Середньовіччя: історія, людина, суспільство»,

ОК 25. «Війна в культурі людства».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Історичне зброєзнавство», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН - 2	Аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру
ПРН - 6	Виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням релевантних джерел, інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій.
ПРН - 11	Здійснювати експертну оцінку культурних об'єктів за заданими критеріями та надавати рекомендації щодо їх соціальної актуалізації.
ПРН - 15	Вільно спілкуватися з професійних питань усно та письмово державною та іноземними мовами з урахуванням мети спілкування та соціокультурних особливостей його контексту..

Шифр	Очікувані результати навчання
ПРН - 2	Аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти дотичні програми дисципліни
ПРН - 6	Виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів побутування зброї в культурних практиках, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням релевантних джерел, інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій

ПРН - 11	Здійснювати експертну оцінку предметів озброєння та мілітарних технологій за заданими критеріями та надавати рекомендації щодо їх соціальної актуалізації.
ПРН - 15	Вільно спілкуватися з професійних питань дотичних програми курсу усно та письмово державною та іноземними мовами з урахуванням мети спілкування та соціокультурних особливостей контексту дискусії.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: екзамен, ессе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виступ на семінарських заняттях, написання аналітичних рефератів, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен в усній формі за екзаменаційними білетами.

Розподіл балів, які отримують студенти

Змістові модулі з дисципліни «Історичне зброєзнавство» оцінюються наступним чином:

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Модульна контрольна робота				Сума
T1	T2	T3	T4	100
25	25	25	25	

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Модульна контрольна робота				Сума
T5	T6	T7	T8	100
25	25	25	25	

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Максимальна кількість балів (сумарна)
	Практичні (семінарські) заняття
Модульна контрольна робота	40
Підсумковий семестровий контроль	20
Разом	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка “відмінно” ставиться за правильне виконання всіх завдань;
- б) оцінка “добре” ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
- в) оцінка “задовільно” ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих

завдань;

г) оцінка “незадовільно” ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %. Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів .

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Два теоретичні питання. Виконання завдання потребує повної аналітичної і змістовної відповіді, кожне питання оцінюється від 0 до 20 балів.

19-20 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов’язкову, а й додаткову літературу.

17-18 отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов’язкову літературу.

14 - 16 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.

10 -13 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання.

5-9 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми.

0-4 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який: - всебічно і глибоко

володіє навчально-програмовим матеріалом; - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;

- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку «добре» (82-89 балів, В) заслуговує здобувач, який: - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально - програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який: - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) заслуговує здобувач, який: 8 - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована

програмою; - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого

навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (0-35 балів, F) – виставляється здобувачу, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни.

Тема 1. Основні поняття, проблеми, література до курсу.

Поняття, зміст та завдання, функції історичного зброєзнавства як наукової дисципліни. Історія становлення зброєзнавства як науки. Термінологічний апарат. Методологія та методи історичного зброєзнавства як наукової дисципліни, виклики інтердисциплінарності. Основні типологічні системи класифікації зачіпної та захисної зброї. Огляд літератури до курсу.

Тема 2. Холодна зброя від початків людства до індустриальної революції.

Булави. Сокири. Бойові ножі та кинджали. Мечі. Шаблі. Шпаги. Багнети. Інші

різновиди клинкової зброї. Списи. Комбінована зброя на держаках. Проблема уставної холодної зброї. Фехтувальні трактати XV – XVII ст.

Тема 3. Метальна та нейробалістична зброя від початків людства до індустріальної революції.

Метальна дзвккккк зброя. Духові трубки. Бумеранги. Праці. Метальні ножі. Луки прості та композитні. Арбалети. Стріли та їх типологія. Катапульти, балісти та похідні від них типи металльної зброї. Стрілецька зброя, що функціонує за рахунок стиснутого повітря.

Тема 4. Вогнепальна зброя XIII – XVIII ст.

Винайдення пороху. Перші модифікації вогнепальної зброї. Перша артилерія. Ручна вогнепальна зброя XIV – XV ст. Аркебуза. Мушкет. Поява та розповсюдження пістолетів. Змішані типи ручної вогнепальної зброї. Нарізна та гладкоствольна вогнепальна зброя. Гнотовий, колісцевий та ударно-кремінний замки. Артилерія в XVI – XVIII ст.: облогова, польова, корабельна. Перші револьвери.

Тема 5. Захисне озброєння від початків людства до індустріальної революції.

Поняття та різновиди захисного обладунку. Костюмований та анатомічний обладунок. Типи і види конструкцій, матеріали та технологія виготовлення захисного обладунку. Пластинчатий обладунок. Поява та розвиток кольчуги. Латний обладунок. Розвиток анатомічних знань та трансформації захисного озброєння. Криза захисного озброєння XVIII – XIX ст.

Тема 6. Стрілецька зброя XIX – XXI ст.

Поява багатозарядної стрілецької зброї: гвинтівки, револьвери, пістолети. Поява автоматичної стрілецької зброї: пістолети, кулемети, автоматичні карабіни, пістолети-кулемети. Різновиди амуніції. Впровадження серійного виробництва. Розвиток стрілецької зброї в XX – XXI ст. Стрілецька зброя та цивільне населення – проблеми володіння та використання. Поняття «культури зброї» та її законодавча база.

Тема 7. Бойові машини XX – XXI ст.

Броньовані потяги. Автомобілі на війні. Поява та розвиток танків і танкового озброєння. Военно-морські флоти. Типи та види бойових авіаційних машин. Самохідна артилерія. Ракетні комплекси. Комплекси протиповітряного озброєння. Типи і види амуніції.

Тема 8. Зброя масового ураження.

Хімічна зброя, її різновиди та способи захисту від неї. Атомна зброя та її різновиди. Бактеріологічна та біологічна зброя. Доктрина атомного стримування та проблеми розповсюдження і застосування атомної зброї. Протиракетні системи. Перспективи атомного роззброєння.

Тема 9. Перспективи, проблеми та виклики розвитку озброєння першої третини XXI ст.

Розповсюдження цифрових інформаційних технологій та розвиток озброєння. Доктрини мереживо-центричної війни та її знаряддя. Поняття інформаційної зброї та інформаційної війни: проблеми застосування. Поняття інформаційно психологічної операції – концепції, знаряддя, застосування. Конфлікти низької інтенсивності та їх знаряддя. Тероризм та його знаряддя в XXI ст.

Тема 10. Зброя як культурно-мистецький феномен.

Небойові функції зброї: сакральні, соціо-маркувальні, комунікаційні. Естетичні особливості предметів озброєння – декор, дизайн. Написи на предметах озброєння – зброя

як месидж. Зброя в образотворчому мистецтві. Зброя і сучасна геральдична традиція. Зброя у популярній культурі. Феномен АК – 47 у популярній культурі. Сучасні суспільно-політичні рухи за/проти розповсюдження зброї.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 90					
	Форма навчання: денна					
	у тому числі					
всього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
ДЕННЕ ВІДДІЛЕННЯ						
Модуль 1						
Тема 1. Основні поняття, проблеми, література до курсу.	7	4				3
Тема 2. Холодна зброя від початків людства до індустріальної революції.	11	4	2			5
Тема 3. Метальна та нейробалістична зброя від початків людства до індустріальної революції.	9	4				5
Тема 4. Вогнепальна зброя XIII – XVIII ст..	11	4	2			5
Тема 5. Захисне озброєння від початків людства до індустріальної революції.	11	4	2			5
Тема 6. Стрілецька зброя XIX – XXI ст.	7	2				5
Тема 7. Бойові машини XX – XXI ст.	9	2	2			5
Тема 8. Зброя масового ураження.	9	2	2			5
Тема 9. Перспективи, проблеми та виклики розвитку озброєння першої третини XXI ст.	9	2	2			5
Тема 10. Зброя як культурно-мистецький феномен.	5	2				3
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модулі	90	32	12			46

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 90					
	Форма навчання: заочна					
	всього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
ЗАОЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ						
Модуль 1						
Тема 1. Основні поняття, проблеми, література до курсу.	8					8
Тема 2. Холодна зброя від початків людства до індустріальної революції.	10	2				8
Тема 3. Метальна та нейробалістична зброя від початків людства до індустріальної революції.	8					8
Тема 4. Вогнепальна зброя XIII – XVIII ст..	10	2				8
Тема 5. Захисне озброєння від початків людства до індустріальної революції.	8		2			6
Тема 6. Стрілецька зброя XIX – XXI ст.	10	2				8
Тема 7. Бойові машини XX – XXI ст.	10		2			8
Тема 8. Зброя масового ураження.	8					8
Тема 9. Перспективи, проблеми та виклики розвитку озброєння першої третини XXI ст.	8					8
Тема 10. Зброя як культурно-мистецький феномен.	10	2				8
Всього	90	8	4			78

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Клинка зброя домодерної доби.	2	
2	Тема 2. Захисне озброєння Західноєвропейського середньовіччя	2	
3	Тема 3. Стрілецька зброя XVI ст..	2	2
4	Тема 4. Бойова авіація XX – XXI ст.	2	
5	Тема 5. Хімічна зброя у Першій світовій війні.	2	
6	Тема 6. Інформаційні війни: концепції, практики, знаряддя.	2	2
Разом		12	4

6.4. Завдання для самостійної роботи

1. Мечі вікінгів.
2. Рицарська зброя.
3. Фехтувальний трактат «Квіти битви» Фіорі деї Лібері да Примаріаччо.
4. Цеппеліни як бойові машини.
5. Зброя та обладунки у «Володарі перстенів» Джона Рональда Руела Толкіна.

6.5. Питання для модульного і підсумкового семестрового контролю.

1. Поняття, зміст та завдання, функції історичного зброєзнавства як наукової дисципліни.
2. Історія становлення зброєзнавства як науки.
3. Термінологічний апарат історичного зброєзнавства.
4. Методологія та методи історичного зброєзнавства як наукової дисципліни, виклики інтердисциплінарності.
5. Основні типологічні системи класифікації зачіпної та захисної зброї.
6. Булави.
7. Сокири.
8. Бойові ножі та кинджали.
9. Мечі
10. Шаблі.
11. Шпаги.
12. Багнети.
13. Списи.
14. Комбінована зброя на держаках.
15. Фехтувальні трактати XV – XVII ст.
16. Метальна древкова зброя.
17. Духові трубки.
18. Бумеранги.
19. Праці.
20. Метальні ножі.
21. Луки прості та композитні.
22. Арбалети.

23. Стріли та їх типологія.
24. Катапульти, балісти та похідні від них типи металеві зброї.
25. Стрілецька зброя, що функціонує за рахунок стиснутого повітря.
26. Винайдення пороху.
27. Перші модифікації вогнепальної зброї.
28. Перша артилерія.
29. Ручна вогнепальна зброя XIV – XV ст.
30. Аркебуза.
31. Мушкет.
32. Поява та розповсюдження пістолетів.
33. Гнотовий, колісцевий та ударно-кремінний замки.
34. Артилерія в XVI – XVIII ст.: облогова, польова, корабельна.
35. Перші револьвери.
36. Поняття та різновиди захисного обладунку.
37. Костюмований та анатомічний обладунок.
38. Типи і види конструкцій, матеріали та технологія виготовлення захисного обладунку.
39. Пластинчатий обладунок.
40. Поява та розвиток кольчуги.
41. Латний обладунок.
42. Розвиток анатомічних знань та трансформації захисного озброєння.
43. Криза захисного озброєння XVIII – XIX ст.
44. Поява багатозарядної стрілецької зброї: гвинтівки, револьвери, пістолети.
45. Поява автоматичної стрілецької зброї: пістолети, кулемети, автоматичні карабіни, пістолети-кулемети.
46. Впровадження серійного виробництва вогнепальної зброї.
47. Розвиток стрілецької зброї в XX – XXI ст.
48. Стрілецька зброя та цивільне населення – проблеми володіння та використання.
49. Поняття «культури зброї» та її законодавча база.
50. Броньовані потяги.
51. Автомобілі на війні.
52. Поява та розвиток танків і танкового озброєння.
53. Воєнно-морські флоти.
54. Типи та види бойових авіаційних машин.
55. Самохідна артилерія.
56. Ракетні комплекси.
57. Комплекси протиповітряного озброєння.
58. Хімічна зброя, її різновиди та способи захисту від неї.
59. Атомна зброя та її різновиди.
60. Бактеріологічна та біологічна зброя.
61. Доктрина атомного стримування та проблеми розповсюдження і застосування атомної зброї.
62. Протиракетні системи.
63. Перспективи атомного роззброєння.
64. Розповсюдження цифрових інформаційних технологій та розвиток озброєння.
65. Доктрини мереживо-центричної війни та її знаряддя.
66. Поняття інформаційної зброї та інформаційної війни: проблеми застосування.
67. Поняття інформаційно-психологічної операції – концепції, знаряддя, застосування.
68. Конфлікти низької інтенсивності та їх знаряддя.
69. Тероризм та його знаряддя в XXI ст.
70. Небойові функції зброї: сакральні, соціо-маркувальні, комунікаційні.
71. Естетичні особливості предметів озброєння – декор, дизайн.
72. Написи на предметах озброєння – зброя як месидж.
73. Зброя в образотворчому мистецтві.

74. Зброя і сучасна геральдична традиція.
75. Зброя у популярній культурі.
76. Феномен АК – 47 у популярній культурі.
77. Сучасні суспільно-політичні рухи за/проти розповсюдження зброї.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Комп'ютер, проектор.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література до лекційного курсу.

1. ANGLO, S., 2000, The Martial Arts of Renaissance Europe. New Haven & London: Yale University Press.
2. BLAIR, C., 1958, European Armour circa 1066 circa 1700. London: B. T. Badsford Ltd.
3. CAPWELL, T., 2021 – 2023, Arms and Armor of English Knight, Vol. I – III. London: Thomas Del Mar Ltd.
4. OAKESHOTT, E., R., 1960, The Archaeology of Weapons Arms and Armour from Prehistory to the Age of Chivalry. Woodbridge: Boydell & Brewer.
5. OAKESHOTT, E., R., 1980, European Weapons and Armour: From the Renaissance to the Industrial Revolution. Woodbridge: the Boydell Press.
6. PIERCE, I., 2005, Swords of Viking Age, Woodbridge: the Boydell Press.
7. STONE G. C., 1990, A Glossary of the Construction, Decoration and Use of Arms and Armor: in All Countries and in All Times, London: Dover Publications.
8. ŻYGULSKI JUN. Z., 1982, Broń w dawnej Polsce na tle uzbrojenia Europy i Bliskiego Wschodu – Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe, 1982. – 336 s.
9. HARDING, D. (ed.), 1999. Weapons : an international encyclopedia from 5000 B.C. to 2000 A.D., New York: St Martin Press.
10. NICOLLE D., 1999, Arms and Armour of the Crusading Era, 1050-1350: Western Europe and the Crusader States. London: Greenhill Books.
11. NICOLLE, D., 1999, Arms & Armour of the Crusading Era, 1050-1350: Islam, Eastern Europe and Asia, London: Greenhill Books.
12. de VRIES, K., SMITH, R., 2007, Medieval Weapons: An Illustrated History of Their Impact.
13. Weapon: A Visual History of Arms and Armor. London: ABC-CLIO
14. Гуцул, В., 2023, Рицарі-копійники у битві під Оршею (1514). озброєння і тактика, OBLICZA WOJNY T. 8 NARZĘDZIA WOJNY
15. Гуцул, В., 2020, Бойовий молот (hache) у рицарських турнірних поєдинках в Західній Європі першої половини XV ст., ІСТОРІЯ ДАВНЬОЇ ЗБРОЇ ДОСЛІДЖЕННЯ 2018 Київ 2020 Збірник наукових праць Третьої міжнародної зброєзнавчої конференції (Київ, 12-14 червня 2018 р.).
16. ТОЇЧКІН, Д., 2007, Козацька шабля XVII – XVIII ст.: історико-зброєзнавче дослідження. Київ, Стилос/

Література до практичних занять

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Музей Мистецтва Метрополітен <http://www.metmuseum.org>
2. Королівська зброярня / The Royal Armouries Museum <http://www.royalarmouries.org>.
3. Військовий музей / Legermuseum / <http://www.legermuseum.nl>
4. Музей Армії / Musée de l'Armée / The Army Museum <http://www.invalides.org>
5. Музей Війська Польського / Muzeum Wojska Polskiego <http://www.muzeumwp.pl>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)
протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)
протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)
протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)
протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

